

**Wyrok z dnia 6 grudnia 1996 r.
II UKN 26/96**

Naruszeniem istotnych przepisów postępowania, które mogło wpłynąć stanowczo na wynik sprawy, jest niedopuszczenie dowodu na fakty sporne między stronami a mające dla sprawy istotne znaczenie. Stan faktyczny ustalony z takim błędem, może uzasadniać kasację.

Przewodniczący SSN: Stefania Szymańska, Sędziowie: SN Jerzy Kuźniar (sprawozdawca), SA Mieczysław Bareja.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 1996 r. sprawy z wniosku Henryka K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w O.W. o rentę inwalidzką, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 sierpnia 1996 r. [...] o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 10 czerwca 1996 r. Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu oddalił odwołanie Henryka K., urodzonego 18 stycznia 1952 r., od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w O.W. z dnia 20 listopada 1995 r. w sprawie o rentę inwalidzką, po ustaleniu następującego stanu faktycznego:

Pierwszy wniosek o przyznanie renty inwalidzkiej rozpoznawany był w 1994 r. Obwodowa Komisja Lekarska do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia w orzeczeniu z dnia 18 stycznia 1994 r. zakwalifikowała odwołującego się do III grupy inwalidów, natomiast Komisja Wojewódzka w orzeczeniu z dnia 10 marca 1994 r. nie podzieliła tych ustaleń, stąd organ rentowy decyzją z dnia 10 marca 1994 r. odmówił przyznania prawa do dochodzonego świadczenia wobec braku inwalidztwa. Odwołanie od tej decyzji Sąd Wojewódzki oddalił wyrokiem z dnia 23 maja 1994 r. [...] ustalając na podstawie opinii biegłych lekarzy internisty, neurologa i reumatologa, iż stwierdzone nadciśnienie tętnicze I^o i początkowe zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa lędźwiowego bez powikłań neurologicznych nie powodują inwalidztwa.

Ponowny wniosek o rentę wnioskodawca złożył 27 października 1994 r., a organ rentowy - z tych samych przyczyn - decyzją z dnia 1 lutego 1995 r. odmówił przyznania świadczenia. Wobec odwołania i rewizji wnioskodawcy Sądy: Wojewódzki wyrokiem z 13 kwietnia 1995 r. [...] oraz Apelacyjny wyrokiem z 13 lipca 1995 r. [...] oddaliły je. Rozpoznana wtedy choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa bez upośledzenia funkcji narządu ruchu i nadciśnienie tętnicze I^o nie powodowały inwalidztwa. Kolejną decyzją z dnia 20 listopada 1995 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w O.W. ponownie odmówił Henrykowi K. prawa do renty inwalidzkiej na podstawie orzeczenia WKiZ z dnia 14 listopada 1995 r. nie kwalifikującego wnioskodawcy do żadnej grupy inwalidów.

Rozpoznając odwołanie wnioskodawcy, Sąd Wojewódzki w Kaliszu dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy: kardiologa, chirurga, internisty, neurologa oraz ortopedy, którzy w złożonych opiniach rozpoznali u odwołującego się chorobę niedokrwienną

serca z dławicą piersiową stabilną w II klasie czynnościowej, zespół WPW, nadciśnienie tętnicze I^o, miażdżycę tętniczą kończyn dolnych w II klasie czynnościowej, chorobę wrzodową oraz zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa z przewlekłym zespołem bólowym, które to schorzenia istotnie ograniczają zdolność do pracy i kwalifikują badanego do III grupy inwalidów od dnia 19 marca 1996 r., to jest od daty podjęcia leczenia szpitalnego w oddziale kardiologii.

Według Sądu Wojewódzkiego, inwalidztwo wnioskodawcy spowodowane jest zmianami w układzie krążenia rozpoznanymi w czasie obserwacji szpitalnej od 19 marca do 1 kwietnia 1996 r., a rozpoznane poprzednio nadciśnienie tętnicze oraz schorzenie kręgosłupa nie powodowały inwalidztwa. Ze względu na datę powstania inwalidztwa, wnioskodawca nie spełnia jednego z koniecznych warunków dla przyznania świadczenia określonego w art. 32 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), tj. aby inwalidztwo powstało w czasie zatrudnienia lub w okresie równorzędnym z okresem zatrudnienia, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Skoro pobieranie zasiłku z tytułu pozostawania bez pracy ustało w dniu 11 kwietnia 1994 r., upłynął już wymagany prawem okres.

Rewizję wnioskodawcy od tego wyroku Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi oddalił wyrokiem z dnia 20 sierpnia 1996 r., podzielając ustalenia faktyczne i prawne Sądu pierwszej instancji.

Kasację od tego wyroku złożył wnioskodawca i zarzucając naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 393¹ pkt 2 KPC), naruszenie art. 233 § 1 KPC w zakresie dotyczącym wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego "poprzez pominięcie dowodów wskazujących, iż inwalidztwo powstało przed 11 października 1995 r., a ponadto naruszenie art. 3 KPC poprzez niepodjęcie czynności dopuszczalnych według stanu sprawy dla uzupełnienia materiału i dowodów przedstawionych przez strony...wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Łodzi do ponownego rozpoznania.

Zdaniem skarżącego, choroba miażdżycowa powstała już w 1994 r., stąd też odmienne ustalenia Sądu Wojewódzkiego zaaprobowane przez Sąd Apelacyjny, dokonane zostały z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 43, poz. 189) od orzeczenia sądu drugiej instancji oddalającego po dniu wejścia w życie tej ustawy (po 1 lipca 1996 r. - art. 14) rewizję lub orzekającego co do istoty sprawy, przysługuje kasacja, z wyłączeniem spraw, w których według tej ustawy kasacja nie przysługuje. W rozpoznawanej sprawie, wobec daty wyroku Sądu Apelacyjnego, wniesienie kasacji jest możliwe, a także przedmiotowo dopuszczalne (art. 393 KPC), skoro dotyczy ona ustalenia prawa wnioskodawcy do renty inwalidzkiej.

Kasacja może być również oparta na naruszeniu przepisów postępowania, jeśli mogło to wyrzucić istotny wpływ na wynik sprawy. Potrzebne jest więc stwierdzenie, że

doszło do naruszenia konkretnego przepisu procedury i to obiektywnie istotnego, a także wskazanie błędów lub braków naruszających dany przepis. Naruszeniem istotnych przepisów postępowania, które mogło wpłynąć stanowczo na wynik sprawy, będzie niedopuszczenie dowodu na fakty sporne między stronami, a mające dla sprawy istotne znaczenie. Stan faktyczny ustalony z takim błędem może uzasadniać kasację, wobec niewyczerpującego przeprowadzenia postępowania dowodowego i dowolnej oceny dowodów.

W rozpoznawanej sprawie materiał dowodowy zebrany został starannie, a wnioskodawca w latach 1994-1996, w związku ze składanymi wnioskami o rentę inwalidzką, był wielokrotnie badany przez liczne zespoły lekarzy, w tym biegłych sądowych. Nie budzi w związku z tym wątpliwości, że obecnie od 19 marca 1996 r. jest on inwalidą III grupy w związku z chorobą wieńcową, a data ta rozpoczyna niezdolność do wykonywania zatrudnienia w rozumieniu art. 23 i 24 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.).

Fakt, że proces chorobowy rozpoczął się wcześniej (choroba wrzodowa odnotowana jest według skargi kasacyjnej w 1982 r.) nie oznacza jednak - co trafnie przyjęły Sądy Apelacyjny i Wojewódzki - że od tego też okresu istnieje inwalidztwo w rozumieniu ustawy. Jest to wynikiem zmian w układzie krążenia istniejących i rozpoznanych w trakcie hospitalizacji na oddziale kardiologii w okresie od 19 marca do 1 kwietnia 1996 r. Ustalenie to nie budzi zastrzeżeń w związku z wynikami postępowania dowodowego, należycie i w ramach art. 233 KPC ocenionego przez Sądy.

Odmienne twierdzenia zawarte w skardze kasacyjnej, jako nie udokumentowane, nie zasługują na uwzględnienie.

Wszystko to czyni kasację niezasadną i powoduje jej oddalenie stosownie do art. 393¹² KPC.

=====